

Antwoorden	Deel-scores

Maximumscore 4

- 12 ☐ Een juiste berekening leidt, afhankelijk van de berekeningswijze, tot de uitkomst $4,7 \cdot 10^5$ of $4,8 \cdot 10^5$ (A).

- berekening van het aantal mol chloor dat uit $9,2 \cdot 10^3$ ton PVC kan ontstaan: het aantal ton chloor (is de uitkomst van de vorige vraag) vermenigvuldigen met 10^6 en delen door de massa van een mol Cl_2 (bijvoorbeeld via Binas-tabel 104 (4^e druk) of 99 (5^e druk): 70,90 g)
- omrekening van het aantal mol chloor naar het aantal mol elektronen: vermenigvuldigen met 2
- omrekening van het aantal mol elektronen naar het aantal C: vermenigvuldigen met $9,65 \cdot 10^4$ (C mol^{-1})
- omrekening van het aantal C naar het aantal A: delen door $8,3 \cdot 10^3 \times 60 \times 60$ (s)

1

1

1

1

Opmerkingen

- Wanneer een onjuist antwoord op vraag 12 het consequente gevolg is van een onjuist antwoord op vraag 11, dit antwoord op vraag 12 goed rekenen.
- Wanneer in het antwoord op vraag 11 een rekenfout en/of een fout tegen de significantieregels is gemaakt en dit hier weer is gebeurd, niet opnieuw een punt aftrekken.

Versnelde verwerking

Maximumscore 3

- 13 ☐ naam van het proces: fotosynthese/koolzuurassimilatie
namen van de eindproducten: glucose en zuurstof

- juiste naam van het proces
- zuurstof genoemd
- het andere reactieproduct juist

1

1

1

Opmerking

Wanneer behalve zuurstof als eindproduct suiker, zetmeel of cellulose is genoemd, dit goed rekenen.

Maximumscore 1

- 14 ☐ Om de effecten van zure regen te bestrijden.

Opmerking

Wanneer het antwoord: „Om de pH van de grond te verhogen.” is gegeven, dit goed rekenen.

Antwoorden	Deel-scores

Maximumscore 4

- 15 ☐ Een voorbeeld van een juist antwoord is:
 ('Ongebluste kalk' is) CaO ; ('gebluste kalk' is) $\text{Ca}(\text{OH})_2$ en ('kalksteen' is) CaCO_3 .
 Wanneer CaCO_3 met zuur reageert, ontstaat CO_2 . Volgens het artikel heeft kalk geen
 gunstig effect op de CO_2 -vastlegging. Dus wordt bij het bekalken CaCO_3 gebruikt.

- drie juiste formules 2
- wanneer CaCO_3 met zuur reageert, ontstaat CO_2 1
- volgens het artikel heeft kalk geen gunstig effect op de CO_2 -vastlegging en conclusie 1

Indien in een overigens juist antwoord twee van de drie formules juist zijn 3

Indien in een overigens juist antwoord één van de drie formules juist is 2

Opmerking

Wanneer een antwoord is gegeven als: „‘Ongebluste kalk’ is CaO ; ‘gebluste kalk’ is $\text{Ca}(\text{OH})_2$ en ‘kalksteen’ is CaCO_3 . CaO en $\text{Ca}(\text{OH})_2$ kunnen beide CO_2 binden (en CaCO_3 niet). Volgens het artikel heeft kalk geen gunstig effect op de CO_2 -vastlegging. Dus (worden bij het bekalken deze stoffen niet gebruikt, maar) wordt bij het bekalken CaCO_3 gebruikt.” dit goed rekenen.

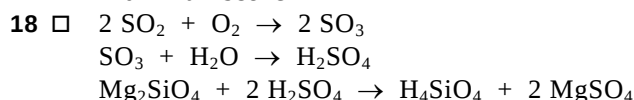
Maximumscore 1

- 16 ☐ Magnesiumcarbonaat is matig oplosbaar.

Maximumscore 3

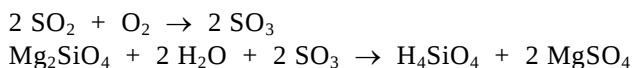
- 17 ☐ Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:
- Meng het mengsel met veel (warm) water. Filtreer (droog het residu) en damp het filtraat in.
  - Meng het mengsel met veel (warm) water. Centrifugeer de ontstane suspensie, laat de vaste stof bezinken en schenk de oplossing af. Damp de afgeschonken oplossing in (en droog het residu).
- het mengsel met veel (warm) water mengen 1
  - filtreren / centrifugeren, de vaste stof laten bezinken en de oplossing afschenken 1
  - filtraat indampen / afgeschonken oplossing indampen (en residu drogen) 1

Maximumscore 4

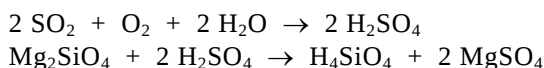
• de eerste vergelijking juist	<u>1</u>
• de tweede vergelijking juist	<u>1</u>
• in de derde vergelijking alle formules juist	<u>1</u>
• in de derde vergelijking de coëfficiënten juist	<u>1</u>

of

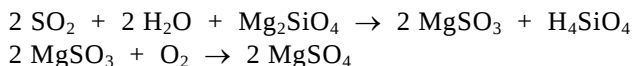
• de eerste vergelijking juist	<u>1</u>
• in de tweede vergelijking Mg_2SiO_4 voor de pijl en H_4SiO_4 en MgSO_4 na de pijl	<u>1</u>
• in de tweede vergelijking H_2O en SO_3 voor de pijl	<u>1</u>
• in de tweede vergelijking de coëfficiënten juist	<u>1</u>

of

• in de eerste vergelijking SO_2 en H_2O voor de pijl en H_2SO_4 na de pijl	<u>1</u>
• in de eerste vergelijking O_2 voor de pijl en juiste coëfficiënten	<u>1</u>
• in de tweede vergelijking alle formules juist	<u>1</u>
• in de tweede vergelijking de coëfficiënten juist	<u>1</u>

of

• in de eerste vergelijking alle formules juist	<u>1</u>
• in de eerste vergelijking juiste coëfficiënten	<u>1</u>
• in de tweede vergelijking alle formules juist	<u>1</u>
• in de tweede vergelijking juiste coëfficiënten	<u>1</u>

Opmerkingen

- Wanneer een vergelijking met gebroken coëfficiënten is gegeven, zoals $\text{SO}_2 + \frac{1}{2} \text{O}_2 \rightarrow \text{SO}_3$ of $\text{SO}_2 + \frac{1}{2} \text{O}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4$ of $\text{MgSO}_3 + \frac{1}{2} \text{O}_2 \rightarrow \text{MgSO}_4$, dit in dit geval goed rekenen.
- Wanneer een vergelijking is gegeven waarin het H_2SO_4 is geïoniseerd, bijvoorbeeld $\text{SO}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow 2 \text{H}^+ + \text{SO}_4^{2-}$ of $\text{SO}_3 + 3 \text{H}_2\text{O} \rightarrow 2 \text{H}_3\text{O}^+ + \text{SO}_4^{2-}$ of $2 \text{SO}_2 + \text{O}_2 + 2 \text{H}_2\text{O} \rightarrow 4 \text{H}^+ + 2 \text{SO}_4^{2-}$, dit goed rekenen.
- Wanneer de omzetting met één reactievergelijking is weergegeven, bijvoorbeeld $\text{Mg}_2\text{SiO}_4 + 2 \text{SO}_2 + \text{O}_2 + 2 \text{H}_2\text{O} \rightarrow 2 \text{MgSO}_4 + \text{H}_4\text{SiO}_4$, dit goed rekenen.

Antwoorden	Deel-scores

Maximumscore 5

- 19 ☐ Een juiste berekening leidt tot de conclusie (dat $3,2 \cdot 10^2$ of $3,3 \cdot 10^2 \text{ km}^3$ olivijn nodig is, en dus) dat de uitkomst van het gedachte-experiment wel ongeveer juist is.
- berekening van het aantal mol CO_2 dat moet worden gebonden: $2,5 \cdot 10^{18} \text{ (g)}$ delen door de massa van een mol CO_2 (bijvoorbeeld via Binas-tabel 41 (4^e druk) of 98 (5^e druk): 44,01 g) en vermenigvuldigen met 20(%) en delen door 100(%) 1
  - omrekening van het aantal mol CO_2 dat moet worden gebonden naar het aantal mol olivijn dat daarvoor nodig is: delen door 2 2
  - omrekening van het aantal mol olivijn dat nodig is naar het aantal g olivijn dat nodig is: vermenigvuldigen met de massa van een mol olivijn (bijvoorbeeld via Binas-tabel 104 (4^e druk) of 99 (5^e druk): 145,4 g) 1
  - omrekening van het aantal g olivijn dat nodig is naar het aantal km^3 olivijn dat nodig is: delen door 2,5 (g cm^{-3}) en delen door 10^{15} ($\text{cm}^3 \text{ km}^{-3}$) en conclusie 1
- Indien in een overigens juiste berekening bij de omrekening van het aantal mol CO_2 dat moet worden gebonden naar het aantal mol olivijn dat daarvoor nodig is, is gedeeld door 4 4

Vislucht

Maximumscore 2

- 20 ☐ Een juist antwoord kan als volgt zijn geformuleerd:
In eiwitten komt (behalve de elementen C, H en O ook) het element N voor, dus daaruit kan trimethylamine worden gevormd.
In vetten komen alleen de elementen C, H en O voor / komt het element N niet voor, dus daaruit kan trimethylamine niet worden gevormd. (Dus heeft beperking van de hoeveelheid eiwit in het voedsel wel zin en de beperking van de hoeveelheid vet niet.)
- in eiwitten komt (behalve de elementen C, H en O ook) het element N voor (en conclusie) 1
  - in vetten komen alleen de elementen C, H en O voor / komt het element N niet voor (en conclusie) 1

Maximumscore 2

- 21 ☐ Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:
- De zeep met pH 5,5 – 6,5 is (enigszins) zuur. Trimethylaminemoleculen reageren met de zeepdeeltjes en worden omgezet tot $(\text{CH}_3)_3\text{NH}^+$ ionen / hun geconjugeerde zuur. Met negatieve ionen die ook in het zweet voorkomen, wordt een zout gevormd.
  - De zeep met pH 5,5 – 6,5 is (enigszins) zuur. Trimethylaminemoleculen binden H^+ ionen. De positieve ionen die daarbij ontstaan vormen met negatieve ionen (die ook in het zweet / de zeep voorkomen) een zout.
  - er ontstaan $(\text{CH}_3)_3\text{NH}^+$ ionen / geconjugeerde zuren van trimethylamine / door reactie van trimethylaminemoleculen met H^+ ontstaan positieve ionen 1
  - met negatieve ionen (uit het zweet / de zeep) ontstaat een zout 1
- Indien slechts een antwoord is gegeven als: „Er vindt een zuur-base reactie plaats.” 0